

دکتر علیرضا سلیمی
رئیس انجمن بیهوشی

متخصص بیهوشی در آی سی یو

یکی از تخصص‌های تاثیرگذار در بخش ICU تخصص بیهوشی است که فعالان زیادی در این بخش دارد و می‌تواند در مدیریت این بخش از بیمارستان موثر عمل کند. در نتیجه بررسی وضعیت متخصصان این حوزه در بخش مراقبت‌های ویژه اهمیت بسزایی دارد.

وضعیت متخصصین بیهوشی در بخش ICU به چه صورتی است؟

رشته بیهوشی یک رشته مادر به حساب می‌آید که به چند زیرشاخه و تخصص تقسیم‌پذیر است. یکی از این تخصص‌ها بخش مراقبت‌های ویژه است. در نتیجه عمده همکاران که جذب این شاخه می‌شوند، از رشته بیهوشی هستند. خوشبختانه از زمانی که رشته مراقبت‌های ویژه در ایران راه‌اندازی شد، دانش این حوزه به خوبی رشد کرده است و میزان تجهیزات این بخش نیز رو به افزایش بوده است. بنابراین ما برای پیشرفت این بخش همچنان به کمک متخصصین بیهوشی نیاز داریم. دوره تخصص بیهوشی چهار سال که شش ماه آن به آموزش‌های مربوط به مراقبت‌های ویژه اختصاص دارد. هر چند انجمن‌های علمی به همراه وزارتخانه در پی برگزاری دوره‌های بیشتری هستند.

وضعیت فعالیت متخصصان بیهوشی در بیمارستان به چه صورتی است؟ آیا به همان صورتی که در اتاق‌های عمل فعالیت دارند، در بخش مراقبت‌های ویژه نیز هستند یا به صورت جداگانه در هر بخش فعالیت می‌کنند؟

واقعیت این است که بحث فلوشیپ‌ها و تخصص‌ها هیچ محدودیتی ایجاد نمی‌کند و متخصص بیهوشی هم می‌تواند در رشته مادر خود کار کند و هم در بخش فلوشیپ‌ها. حقیقت اینکه در شروع تربیت فلوشیپ‌ها این مسئله رواج زیادی بین متخصصین نداشت. اما اکنون وضعیت به گونه‌ای هست که هر متخصص خواهد فلوشیپ خاص خودش را بگیرد و در همان زمینه در بیمارستان فعالیت داشته باشد. در واقع امکانات و تعداد متخصصان ما به قدری هست که بخواهند یک یا حتی دو فلوشیپ را طی کنند و همین مسئله منجر به تخصصی‌تر شدن وظایف هم می‌شود.

به لحاظ حدودی، چند درصد از متخصصان بیهوشی جذب بخش ICU می‌شوند؟

در هر سال به صورت کلی نزدیک ۲۴۰ تا ۲۵۰ رزیدنت می‌گیریم که یک دهم آنها به دوره‌های فلوشیپ مراقبت‌های ویژه رو می‌آورند. گرچه این رقم به نظر پایین می‌آید، اما باید در نظر داشته باشیم که بخش عمده این فلوشیپ، یعنی بخش مراقبت‌های ویژه را متخصصین بیهوشی تشکیل می‌دهند. مابقی را همکاران مادر اتاق‌های عمل هستند که خود به دسته‌های متفاوتی مانند جراحی‌های قلب و ریه، مغز و اعصاب، داخلی و شبیه به این تقسیم‌بندی می‌شوند. همچنین کلینیک‌های قبل از جراحی نیز این همکاران برای آماده‌سازی بیماران لازم دارند. پیش از ساخت و تاسیس هر بیمارستانی نیز، یکی از متخصصین پایه‌ای که برای بیمارستان در نظر گرفته می‌شود، بیهوشی است. چرا که در هر بخش از بیمارستان، یعنی از بخش اورژانس گرفته تا جراحی‌ها و حتی خروج بیمار یعنی کنترل درد و توانبخشی نقش ایفا می‌کنند و بر روی کارکرد بیمارستان تاثیرگذار هستند.

متخصصان بیهوشی زیادی هستند که مدیریت بخش ICU را به عهده دارند. این افراد تا چه اندازه با معانی و مباحث مربوط به مدیریت بیمارستانی و بخشی آشنایی دارند؟

ما این مباحث را با وزارتخانه هم داشتیم. بحث

مدیریت و اداره بخش به گونه‌ای است که خیلی خوب است همراه فرد باشد.

این را در نظر بگیریم که الزاماً عالم‌ترین و دانشمندترین فرد متخصص در یک حوزه، توانایی و قابلیت مدیریت و اداره آن حوزه را ندارد و لزوماً مدیرترین فرد آن مجموعه، عالم‌ترین آنها نیست. در نتیجه در بخش مدیریت بیمارستانی و مدیریت بخش‌های بیمارستان ما باید این مسئله را در نظر بگیریم که فردی را انتخاب کنیم که در بخش مدیریت توانمند باشد و فارغ از بحث دانش بتواند محدوده زیر نظر خود را به خوبی در مقابله با مشکلات مدیریت کند. در نتیجه در این زمینه به دنبال این نیستیم که لزوماً برای انتخاب هر سمت مدیریتی، شخصیت‌های علمی را در نظر بگیریم.

چه بسا بسیاری از آنها نیز اینگونه سمت‌ها را قبول نمی‌کنند و آنها را به افرادی که اجرایی‌تر هستند، می‌سپارند.

متخصصین بیهوشی در بخش ICU چه وظایفی را به عهده می‌گیرند؟

متخصصین بیهوشی از مسئولیت‌های مقیمی بیمارستان تا مدیریت ICU و نظارت بر روی بیماران مسئولیت‌های متفاوتی را عهده‌دار می‌شوند که بخش‌هایی از آن صرفاً در ICU است. حیطه وظایف آنها بسته به گستردگی بیمارستان و کارهای انجام نشده دارد